

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ.

Είναι παλληκάρι ἴσαμε κεῖ πάνω. Τόσο ἀψηλός πού, γιὰ νὰ περάσει τίς χαμηλές πόρτες τῆς ὑπηρεσίας, καμπουριάζει.

Ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τῆς πόλης ὥς τὴν ἄλλη, μὲ τὸ ποδήλατο, πηγαίνει τὸ γάλα στὰ σπίτια. Αὐγὴ, μεσημέρι καὶ δειλινό. Καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ στὸν ἀνοιχτὸ ἀγέρα τοῦχει δώσει στὸ πρόσωπο μιὰν ὄψη ἡλιοκαμμένη κι ἀδρή.

Μὲ τὰ ὅλα του θὰ τὸν πείς λεβέντη. Προτοῦ παρ-
θοῦνε, τοῦ τῶλεγε ἡ γυναῖκα του. Κι ὁ ἴδιος ὅμως τὸ λέει
κάθε πού τσακώσει τὰ δουρικὰ νὰ τοῦ ρίχνουν ματιές.
Μὰ ἀνίσως εἶναι λεβέντης ὁ Ἀλέκος, ἐννοεῖ νὰ μένει
ἓνας «ἀξιόπρεπος» λεβέντης. Δὲν κάθεται, ἀξαφνα, νὰ τὰ
παίζει μὲ τὴ μιὰ καὶ μὲ τὴν ἄλλη. Διαλέγει. Κι ὥς τώρα
ποτὲ δὲ μετάνιωσε μὲ τὸ διάλεγμά του. Εἶναι παντρεμ-
μένος κι ἀγαπᾷ τὴ γυναῖκα του· ὥστόσο παράξενο δὲν
τοῦ φαίνεται τὸ νὰ τρέχει καὶ πίσω ἀπὸ ἄλλες. Τῶχει στὸ
αἷμα του. «Καλὴ ἡ γυναῖκα μου, μὰ κι ἡ Οὐρανία ἀκόμα
καλύτερη, νὰ πάρει!» Τὶ ὅμορφη ἡ ξανθιά πλεξούδα, τὶ
ματιὰ μαργιώλικια, τὶ παιχιδιάρικα τὰ τσακίσματα τῆς
Οὐρανίας! Ἀμὲ τὸ γέλοιό της! Ἐζηδάει στὰ καλὰ καθού-
μενα, ὅπως τὸ νερὸ ἀπὸ πιδάκι, ὅταν τἀνοίξεις στὸν ἥσυχο
κῆπο. Γι' αὐτό, τὰ μεσημέρια, ἐκεῖ πού κάνει τὸ γῦρο του,
πρῶτα στὸ πλουσιόσπιτο ὅπου ἡ Οὐρανία ὑπηρετεῖ θὰ
πάει. Καὶ κείνη πάλι τὸ ξέρει, μὰ καμώνεται πὼς δὲν τὸν
περίμενε.

«Πάλι ἐσύ; Μὲ τρώμαξες, πού νὰ σὲ πάρει!» τοῦ κάνει
ἀνοιγοντας τὴν πόρτα. Μὰ ἡ ἰδέα πὼς αὐτὴν προτίμησε,
τὴν κάνει νὰ τεντώνεται περήφανη καὶ καμαρωτὴ· τόσο
περήφανη πού νὰ ζαλίζεται κάποτε καὶ νὰ μὴ ξέρει τί λέει.

Καὶ τοῦ Ἀλέκου πάλι δὲν τοῦ βαστάει ἡ καρδιά. νὰ
ξεκολλήσει ἀπὸ κεῖ μέσα. Πασπατεύει, πάει-ἐρχεται, ρω-
τάει γιὰ τῶνα καὶ γιὰ τᾶλλο. Καὶ δὸς του νὰ τεντώνεται,
καὶ δὸς του νὰ στρίβει τὸ μουστάκι καὶ νὰ ξεροβήχει. Τὰ χεί-
λια της! Σὰν κεράσια πού κόλλησαν φαντάζουν. Ἀφίνεις
ἀδάγκαστο τὸ φρούτο; Τὸ ζουμερὸ φρούτο πού μέστωσε,
πού κρέμεται καὶ καρτεράει τὸν πού θὰ τᾶδράξει
προτοῦ σαπίσει; Ναί, τὶ μεράκια πού τοῦ φέρουν τᾶδά-

γκαστα κεράσια! "Ενας λεβέντης αυτός, νὰ γίνεται παιδάκι δειλὸ μόλις τάντικρύσει. Μάταια πάει νὰ κάνει τὸν τολμηρό· ὥσπου δὲ βαστάει καὶ τῆς τὸ λέει. Τότε κεῖνη ἀγριεῖ καὶ τοῦ δείχνει τὴ βέρα του.

«Καὶ τὶ μαυτό; κάνει ὁ Ἀλέκος, ξένοιαστος τάχα. Παντρεύθηκα, ξεπαντρεύονται!»

«Αἴντε! ἄλλοῦ νὰ τὰ πουλᾷς! ὅλοι σας ἔτσι λέτε...»

«Θὰ δεῖς λοιπόν! Νὰ μὴ μὲ λένε Ἀλέκο! "Ενα κι ἐνᾶ κάνουν δύο!»

Κι ἀπάνω στὸ πείσμα του φεύγει ὁ Ἀλέκος καὶ τὸν κατήφορο, ἐκεῖ πὺν τὸ ποδήλατο ῥοβολάει μονάχο του, συλλογιέται τὰ λόγια ποῦπε :

Τὶ θὰ πῇ; "Ετσι εὐκόλα χωρίζεσαι ἀπ τὴ γυναῖκα σου; Καὶ μήπως δὲν τὴν ἀγαπᾷς πιά; "Οχι! αὐτὸ ὄχι... Μὰ πάλι, σὲ λίγο λέει: «Κι ἂν ἦταν ἔτσι..., τὸ παιδί;» Γιατὶ εἶναι καὶ τᾶγοράκι του πὺν βγαίνει στὴ μέση καὶ τὸν κοιτάζει. Καὶ τὸ μυαλό του γεμίζει ἀπ τοῦ παιδιοῦ τὰ καμώματα. Τὸ βλέπει νὰ παίζει, νὰ βάζει χέρι σὲ ὅλα, νὰ σκαρφαλώνει στὶς καρτέκλες· τᾶκούει νὰ μιλάει, νὰ μιλάει κι αὐτὸ δὲν ξέρεي γιὰ τί... Καὶ πάνω σαυτά, μιλῶναι τὸν ἑαυτό του κι ἀναθεματίζει τὴν Οὐρανία. Πατέρας εἶναι κι ὄχι κανένας λιμοκονιόρος! Καيرὸς νὰ φρονιμέψει, νὰ βάλει τάξη στὸ μυαλό του, νὰ συμμαζευθεῖ στὸ σπιτάκι του...

Μὰ νά. Πάλι τὴν ἄλλη μέρα ὁ πειρασμός. Στὸ αἷμα του σφυρίζει ὁ πόθος—κάποιο ἐπίμονο σφύριγμα πὺν τοῦ σαστίζει τὰ λογικὰ καὶ τοῦ ἀνάθει τὴν φαντασία...

Κι ὅμως, τὰ βράδια, στὸ χαμόσπιτο, ἀφοῦ ὁ μικρὸς κοιμηθεῖ, ξαναγίνεται ὁ φρόνιμος Ἀλέκος. "Εχει πάρει τῶνα ἀπὸ τὰ δυὸ χοντρά βιβλία πὺν στολίζουν τὸ μπουφέ καὶ διαβάζει δυνάτ' εἶναι δυὸ λαϊκὲς ἐκδόσεις ρωμάντων μὲ εἰκονογραφίες: «οἱ Ἀθλιοι» καὶ «τὰ Μυστήρια τῶν Παρισίων». Ἡ γυναῖκα του ράθει. Εἶναι μιὰ νόστιμη, νεαρὴ νοικοκυρά. Ἀπὸ παιδί ἔμαθε στὴ δουλειὰ κι οἱ κανονικὲς πλάτες ἀρχινᾷ νὰ μαζεύονται ἀπὸ τὸ σκῆψε-σκῆψε. Τῆς ἀρέσει νᾶκούει τὴ χοντρή αὐτὴ φωνὴ νὰ διαβάζει ἀδέξια μιὰ γλῶσσα πὺν κι οἱ δυὸ μισοκατ. λαβαίνουν, νὰ σκοντάφτει σὲ μισοτελειωμένες φράσεις ἢ νὰ πηδάει λέξεις γιὰ νὰ φτάσει «στῶμορφο». Ἐκεῖ, ἡ φωνὴ χοντραίνει, πασχίζει νὰ πάρει κάποιον τόνο παθητικὸ ἢ δραματικὸ. Ὡστόσο τῆς ἀρέσει αὐτὴ ἡ φωνὴ γιὰτὶ δὲν τῆς ἱστορίζει τὸ

ρωμάντσο, ἀλλὰ τὴν ἀγάπῃ τους—μὴν ἱστορία ἀπλῇ καὶ συνηθισμένη, βασανισμένη μὲ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀναδουλιᾶς. Καὶ τῆς μιλάει ἀκόμα γιὰ τὸ γάμο τους στὸ νησί, γιὰ τὸ ταξίδι τους στὸ κατὰστροφμα τοῦ βαποριοῦ καὶ γιὰ τὸ μικρὸ πού ἦρθε μέσα στὴ στενοχώρια...

«...Ὁ δὲ Μάριος ἐβάδιζε περίφροντις. Ἡ Τιτίκα ἐμειδία εἰς τοὺς στοχασμούς του. Μακρόθεν θόρυβος ὁδοστρωμάτων ἤκουετο· ὁ λαὸς τῶν Παρισίων ἐδείψα ἐπαστάσεις...»

— Τὶ ὥραϊα! κάνει κείνη. Καὶ δὲν ξέρει ποιά εἶν' «ὥραϊα», τοῦ βιβλίου ἡ ἱστορία ἢ ἡ δικιά της.

Κι ὁ Ἀλέκος ἔχει γυρίσει τὸ φύλλο καὶ διαβάζει:

«Κεφάλαιον γιῶτα κάπα. Καρδία ὑπὸ Πέτραν...»

Πῶς εἶχε γίνει αὐτό: Πῶς μπόρεσε νὰ γίνει;...

Κάποτε, ὅταν τσακώνει τὸν ἑαυτό του νὰ ρωτᾷ ἑται, λέει σὰ γιὰ νὰ παρηγορηθεῖ: «Ἔτσι εἶναι! Ἄμα δὲν τὸ δεῖς μὲ τὰ μάτια σου, δὲ μπόρεῖς νὰ τὸ πιστέψεις...»

Καὶ θυμᾶται... Μιά μέρα γειτόνοι τότε σταμάτησαν στὸ δρόμο καὶ τοῦ εἶπαν νὰ τρέξει γλήγωρα στὸ σπίτι. Καὶ τὸν κοίταζαν ἔτσι παράξενα! Καὶ κείνος πάλι τοῦ, κοίταζε σὰ νᾶθελε νὰ μαντέψει ἂν ἦταν καμμιά χαρά, ἢ μήπως...

Καὶ θυμᾶται... Στὴ μέση τῆς καμάρας τὸ κρεββάτι καὶ πάνω του κάτι παραμορφωμένο, τσακισμένο, λασπορισμένο... Μὰ ἦταν δυνατό νᾶναι τοῦ ἀγοριοῦ του τὸ κορμὶ κεῖνο τὸ πρᾶμμα; Ἦταν δυνατό;...

Καὶ θυμᾶται... Κατὰπληξη τὸν εἶχε κυριέψει μπροστὰ σὲ κεῖνο τὸ θέαμα· ἔνα παντοδύναμο αἶσθημα κατὰπληξης ἐκμηδένιζε ὅλα τᾶλλα. Ἦστεκε μᾶνοιχτὸ στόμα, σὰν παλαβωμένος. Δὲν ἤθελε νὰ καταλάβει, δὲν ἤθελε νὰ πιστέψει. Θὰ ὄνειρεύουνταν ἴσως... Ὅμως οἱ ἄλλοι τὸν κοιτᾶζουν καὶ δὲ μιλοῦν. Καὶ κάποιος, σωριασμένος στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ, σιγὸγκλαιε: ἡ γυναῖκα του. Κι ὅλο αὐτὴ ἡ κατὰπληξη!... Σὲ μιὰ στιγμή, ἄρπαξε μὲ βία τὸ χέρι τῆς γυναίκας του καὶ τὸ τράβηξε κάτω: «Μὴν κλαῖς!» ΓΙΑΤΙ Κι αὐτὴ νὰ μὴ πασχιζεῖ νὰ μὴ πιστεύει; ΓΙΑΤΙ νὰ δέχεται ἔτσι τὸ κακό;... Τότε γυρνᾷ κείνη τὸ πρό-

σωπο, τὸν κοιτάζει καὶ τοῦ λέει: «Κι ἐσύ ἄπονος, Ἀλέκο! Κι ἐσύ!» Ἀπονος; Πῶς τὸν ἐφαντάσθη τέτοιο; Βουβὴ ὀργὴ τὸν ἔπνιξε. Ἀπονος! Ἔτσι τοῦρχουνταν νὰ πετάξει ὁ ζω ὄλο κεῖνο τὸ γυναικολόγι πού τὸν κοίταζε, λὲς καὶ δικαίῳ τὰ λόγια τῆς γυναίκας του... Μὰ σὲ λίγο, πάλι κείνη ἡ παντοδύναμη κατάπληξη τὸν κάρφωνε κεῖ, βουβό, ἀνήμεπορὸ νὰ τὸ κουνήσει, μὲ μιὰν ἡλίθια ἔκφραση στὰ μάτια...

Ἀργότερα, τὸν εἶχαν πάρει κατὰ μέρος ἄντρες πονετικοὶ καὶ τοῦ ἐξήγησαν: Τὸ παιδὶ ἔπαιζε στὸ δρόμο. Ταυτοκίνητο τοῦ ἰδιοκτήτη... Τὸ παιδὶ παίζει ξένοιαστο... Ταυτοκίνητο σφυρίζει, σφυρίζει ὥσπου...

Κι ὅταν, μετὰ δυὸ μέρες, πῆγε στὸ σπίτι τοῦ ἰδιοκτήτη, τότε, μέσα στὰ πλούτη, κατάλαβε μιὰ διαφορὰ καὶ κάποια ἀφρόντιδὴ καλοπέραση νὰ βασιλεύει κεῖ μέσα. Καὶ μονάχα τότε ἀληθινὴ θλίψη συνεπῆρε τὰ λόγια ποῦχεν ἐτοιμάσει· μέσα στὴν πλούσια σάλα, ξέσπασε σὲ ἀκράτητο κλάμα. Καὶ σὰν ἐσήκωσε τὸ κεφάλι, ἀντίκρουσε τὸ γυιὸ τοῦ ἰδιοκτήτη νὰ τὸν κοιτάζει μὲ τὰ χέρια στίς τσέπες. Καὶ τὸν ἄκουσε νὰ λέει: «Ἐ καλὰ! Τὶ κάνεις ἔτσι;... Θᾶχεις τὴν ἀποζημίωση».

Σὰν ἀπὸ σίδερο καυτὸ χαράχτηκαν τὰ λόγια κεῖνα στὴν ψυχὴ του· καὶ πάντα, ἅμα τὰναλογισθεῖ, θλίψη πικρὴ καὶ πικρὴ ὀργὴ τότε ταράζουν...

Θυμᾶται, πάντα θυμᾶται...

Εἶναι μόνος. Στὴν πλαϊνὴ κάμαρα ἡ γυναῖκα του κοιμάται. Ἀκούει τὴ ρυθμικὴ ἀνάσα τῆς κοιμάμενης καὶ φαίνεται σαυτὸ, τὸν ξάγρυπνο, πῶς τοῦ μιλάει γιὰ κάτι πού ἀπὸ καιρὸ ἔχει χάσει—γιὰ τὴν ξένοιαστη μακαριότητὴ τοῦ ὕπνου. Συλλογέται: «Πῶς μπορεῖ νᾶναι ἔτσι ἡσυχῇ;» Πάντα, ἀφοῦ ἀποφάγουνε, τὸν ἀφίνει μόνον καὶ πάει νὰ πλαγιάσει. Τοῦ φαίνεται τόσο ἀλλόκοτο τὸ νὰ μπορεῖ ὁ ἄλλος νᾶναι ἡσυχος! Νοιώθει πῶς μίλλια τὸν χωρίζουν ἀπὸ τὸν ἡσυχον καθὼς κι ἀπὸ τὸν παλιὸ ἑαυτὸ του. Ἔχει ἀλλάξει ὁλάκερος· ἔγιν' ἀμίλητος κι ἀράθυμος· ἀνοίγει τὸ στόμα μόνον γιὰ νὰ βροῖσει καὶ νὰ μαλλώσῃ. Τὸν ἀγριεύει ἡ ἰδέα πῶς ὅλα ξανάρχισαν νὰ κυλᾶν σὰν καὶ πρῶτα ξένοιαστα, πῶς στὴν καθημερινὴ ζωὴ τίποτε δὲν στα-

μάτησε. Μανία νάντιδράσει στή συνήθεια τὸν κυριεύει· θέλει νάντιδράσει· νοιώθει θαμπὰ πὼς ἡ συνήθεια εἶν' ἕνας ἐχθρὸς!

Μέρες—μέρες, περνάει μὲ κάποιον πόνο ἀκαθόριστο στὸ κεφάλι. (Σὰ νὰ τοῦ βάζουν καὐτὸ σίδερο καὶ νὰ τοῦ τὸ βγάσουν, κι ὕστερα πάλι νὰ τοῦ τὸ ξαναβάξουν).

«Μπορεῖ κι ὁ ἴδιος νὰ φταίω...» λέει κάποτε. Καὶ τότε χάνει τὸ κουράγιο νὰ ἐξηγηθεῖ μὲ ἄλλον κανένα. Πιάνει καὶ κατηγορεῖ τὸν ἑαυτό του· λέει πὼς ἴσως νὰ παλάθωσε. Κάτι σὰν ἀγανάκτηση ἀνεβαίνει μέσα του—ἀγανάκτηση μὲ τοὺς ἄλλους ποὺ ἔπαψαν νὰ βασανίζονται—μὰ τήνε στρέφει στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του..

Δυὸ μῆνες ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε. Συλλογέται κάποτε: «Εἶναι ἀρκετοὶ δυὸ μῆνες γιὰ νὰ ξεχάσεις;...» Κι ὅμως νὰ ποὺ οἱ ἄλλοι ξεχάσαν. Καὶ τώρα ποὺ πῆρε τίς 150 λίρες ἀποζημίωση, ἡ γυναῖκα τοῦ τὰ λέει: «Ὁ, τι ἔγινε, ἔγινε! Τώρα καιρὸς νὰ βολευθοῦμε». Νὰ βολευθοῦνε! Τὸν ἀγριεύει ἔτσι αὐτό! Μὰ πάλι κάποιος ξυπνάει μέσα του καὶ τὸν ρωτᾷ: «Γιατὶ κάνεις ἔτσι; Τάχα δὲν γίρουνες λεφτὰ νάνοῖξεις μαγαζί; Νὰ τὰ λεφτὰ! Κοίταξε νὰ βολευθεῖς!»

Τὶ νὰ τὰ κάνει τὰ λεφτὰ; Γυρεύει κεῖνο ποὺ χάθηκε... Κι ἀκόμα γυρεύει νὰ μάθει τὸ γιατί... Γιατὶ ἦταν γραφτό; Κι ἂν ἡ Μοῖρα ἦταν κάποια δύναμη τιμωρητῆρα, αὐτὸς τὶ τῆς ἔφταιξε;... «Θεοῦ θέλημα!» λέει σὲ λίγο· καὶ κάνει νὰ ἡσυχάσει...

Μὰ νὰ πάλι. Νὰ ποὺ βγαίνει γιὰ τὴ δουλειὰ κι ἀνταμώνει γειτόνους ποὺ τὸν ζουλεύουν γιὰ τὴν ἀποζημίωση κι ἀνταμώνει παιδιὰ ἄλλα νὰ παίζουν, καὶ βροῖσκει τὸ γυιὸ τοῦ ἰδιοκτήτη ποὺ τὸν ρωτᾷ: «Ἐ; εἰς' εὐχαριστημένους τώρα;» Θαρρεῖ πὼς τοῦ τσαλαπατᾶν τὴν ψυχὴ, ὅταν μετρᾶν ἔτσι ἕνα ἀσυμπλήρωτο χαμό. Εὐχαριστημένος, λέει; Ἔτσι τοῦρχεται νὰ «πάρει τῶν ὁμματιῶν του» καὶ νὰ φύγει μακριὰ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ξένους... Μὰ ὕστερα πάλι λέει στὸν ἑαυτό του: «Κάτσε φρόνιμα! Ἐοὺ δὲν ξέρεις· ὁποῖος δὲ σκαμπάζει, ἄς μὴ γυρεύει νὰ μάθει!...»

Ἀλήθεια τί σοῦ εἶναι ἡ γνώση στὸν ἄνθρωπο! συλλογέται πάνω σαυτά. Κεῖνος ποὺ ξέρεי πράματα πολλὰ καὶ ξέρει νὰ τὰ ξηγήσει, εἶναι σὰ ν᾿αὐτὸν κάποιο σύτροφο ποὺ σκύβει πάνω ἀπὸ τὸν πόνο του καὶ τοῦ ὁρμηγεύει κατὰ ποῦ

νὰ πάει καὶ ποῦ νὰ μὴν πατήσει. Ὁμως ὁ Ἀλέκος ; Μο-
νάχα νὰ κουτσοδιαβάζει ξέρεي μέσα ἀπὸ παλιὰ ρωμάντσα
καὶ λόγια «βαθειὰ» δὲν θυμᾶται ἐξὸν ἀπὸ κάποια λόγια
τοῦ Εὐαγγελίου...

Εἶναι μόνος. Στὸ πάτωμα, μιὰ λιμνοῦλα ἀπὸ ἀσῆμι
λυωμένο θάλλεγες : τὸ φεγγάρι Ἡ νύχτα εἶναι γλυκειὰ καὶ
ἡρεμῇ. Ἀρχίζει κι αὐτὸς νὰ ἡσυχάζει μὲ τούτη τὴ γλυκειὰ
νυχτιά. Ἀφουγκράζεται : Μπαίνουν ἀπ τὰ νοιχτὰ παράθυρο
παράξενοι θόρυβοι τῆς ἐξοχῆς. Στάλες νεροῦ μουσικῆς στὸ
συντριβάνι γειτονικοῦ κήπου. Κάπου-κάπου σύρσιμο φύλ-
λων στὸ δρόμο· μουρμουρητὸ τοῦ ἀγέρα. Δροσιὰ γλυκοφυ-
σάει καὶ χαδεύει τὴ γῆ. Ἡ ἴδια δροσιὰ θὰ χαδεύει
καὶ κεῖ κάτω τὸ χῶμα, ὅπου τὸ κορμάκι τοῦ παιδιοῦ του...

Πάλι θυμήθηκε. Πονάει... Τὸ μυαλὸ καὶ ἡ καρ-
διά· καὶ τὰ δυὸ πονᾶνε. Ἀκουμπάει στὰ χέρια του τὸ
κεφάλι : νὰ μποροῦσε τοῦλάχιστο νὰ κλάψει!... Καὶ ὁ
ἄλλος κοιμᾶται ἐκεῖ σιμά, ἡσυχά-ἡσυχά. Πόσο μακριὰ βρί-
σκεται ὁ ἓνας ἀπ τὸν ἄλλο !... Λιγὰκι νὰ πρόσεχε τὸν ἄλλο,
πόσο κοντὰ θᾶταν...

Χρόνια εἰρηνικὰ τοῦρχουνται στὸ μυαλό. Ὁ κόσμος
τότε ἦταν τὸ νησὶ καὶ τὰ χωριά—χαμόγελα πολύχρωμων
σπιτιῶν ποὺ ξεπροβάλλουν μέσα στὶς καταπράσινες βου-
νοπλαγιές. Τότε, παιδάκι ἀκόμα, κρατοῦσε «τὸ ἴσο» στὴν
ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ. Λιόλουστα χρόνια ! Κι οἱ μέρες
ὅλες καινούργιες, σὰν τοὺς ἡχους καμπάνας ἀπὸ διάφορα
καμπαναριά, ἔστελναν ἢ κάθε μιὰ στὴν παιδικὴ ψυχὴ κι ἀπὸ
ἓνα καινούργιο ἀντίλαλο. Μέσα σὲ φωτοστέφανο καμάρωνε
ὁ νάρθηκας· κι ὁ παπᾶς ἀνέβαινε στὸν ἄμβωνα καὶ διάβαζε
τὸ Εὐαγγέλιο. Καὶ κατόπι, κουνώντας τὰ φαρδομάνικά του
πῖνω ἀπ τὰ κεφάλια τῶν χωριανῶν, μιλοῦσε γιὰ τὴν «ἅγια
μέρα» καὶ γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ. Κι ὅλοι τους ξεχνοῦ-
σαν τὴν καθημερινὴ ζωὴ κι ἀναλογίζονταν τὰ λόγια του,
ποὺ μόλις καταλάβαιναν...

Σὰν τὴν ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ γλυκειὰ καὶ ἡρεμῇ κυλάει
ἡ νύχτα. Κι ἡ δροσιὰ της εἶναι μπάλαμο ποὺ σοῦ γλυκαίνει
τὴν ψυχὴ. Στὰ πέναντι δέντρα θροοῦνε φύλλα. Ἔτσι, ἔτσι
ἀλαφριά, ἔτσι νανουριστικὰ θὰ θροοῦνε τὰ φύλλα ἐκεῖ,
πάνω ἀπ τὸ χῶμα... Καὶ θὰ τοῦ λένε : «Κοιμήσου, κοι-
μήσου...»

Νὰ πού πάλη θυμήθηκε· ὥς τότε λοιπόν θὰ σκαλίζει ἔτσι ;...

Μακριά, ἕνα κάρρο διαθαίνει τρίζοντας. Ὑστερα πάλι ὁ ἀγέρας μουρμουρίζει.

«Δὲν πρέπει νὰ σκαλίζεις!» συλλογέται. Σηκώνεται. «Μήτε νὰ θυμώνεις μὲ κανένα...Τὶ μπορεῖς ἐσύ νὰ ξέρεις;... Ἔχεις τὰ λεφτά.»

Τὰ λεφτά! Πῶς τὸν πληγώνει τὸ μέτρον τῆς δυστυχίας μὲ τὸν παρᾶ! Νὰ τὰ ξόδευε τοῦλάχιστο· νὰ μποροῦσε νὰ τὰ ξόδευε!

«Μονάχα τότε θὰ ξεχάσω» συλλογέται καθὼς πλαγιάζει...

Κύματα δροσιάς χαδεύουνε τὴ γῆ. Τὰ φύλλα μουρμουρίζουν, μουρμουρίζουν...

Μοσχοβολᾷ οἱ κῆποι. Στὸν πρωῒνὸ ἀγέρα λουλουδιῶν μοσχοδόλημα. Σὰν κάποιο μήνυμα γλυκὸ νὰ σκορπάει τὸ μοσχοδόλημα—ἔτσι γλυκὸ πού μεθαίνει τὸ λογισμό καὶ τὸν κάνει νὰ παραμιλάει ἀπ τὴν χαρά: «Τώρα-δὰ ἀρχινάει ἡ ζωὴ... Τώρα-δὰ σὰ νὰ ξαναγεννιέσαι...»

Κάτω ἀπὸ φουντωτὲς δενδροστοιχίες κυλᾷ τὰμάξια. «Τὶ πρωτομαγιά εἶναι τούτη! κάνει ὁ Ἀλέκος, μισομεθυμένος, φαρυδὺς-πλατὺς ξαπλωμένος σὲν' ἀμάξι. «Εἶδες ποτέ σου τέτοια πρωτομαγιά;» Χαμογελάει ἡ γῆ σὰ νυφοῦλα λαμπροστόλιστη, κάτω ἀπ τὸν ἥλιο· τὸ νυφικὸ τῆς τὸ ἐτοίμασε ὁ Μᾶης... Ἐδῶ πράσινο, ἐκεῖ πράσινο, παντοῦ ἕνα ὄργιο πράσινου, μιὰ γκάμμα ἀτέλειωτη πράσινου μὲ παραλλαγὲς πού θαμπώνουν...

Παρέες-παρέες προσπερνᾷ σιγοτραγουδώντας μαγιοστέφανα κρέμονται στὸν ὄμο τῶν περισσότερων. Ἀμάξια κι αὐτοκίνητα φειδογλυστρᾷ καὶ σκούζουν· λαντέρνες, σαντούρια, βιολιά ξεχορδα ἀνακατεμένα ξεσποῦν. Ἀμὲ τὸ φῶς! Παλμοὶ χαρᾶς σὰ νὰ τὸ διαπερνᾷ, νὰ τὸ donoῦνε, νὰ τὸ κάνουν νὰ τρεμουλιάζει καὶ-πέρα, πάντα καὶ-πέρα, ὅλο καὶ πιὸ πέρα. Ὁ Ἀλέκος τὸ θωρεῖ ἀπὸ τὰμάξι. Τσακώνει κομμάτια ἀπὸ φωτερόν οὐρανὸ νὰ ξεπροβάλλουν μέσα σὲ φυλλωσιές· καὶ πάνω στὴ ζαλάδα του, τοῦ φαίνεται πὼς καὶ πέρα παννιὰ λευκὰ ἀνεμίζουν, καράβια

ἴσως μὲ δλοφούσκωτα παννιὰ ξεκίνησαν κι ἀρμενίζουν
κεῖ πάνω...

Ἀπὸ τὸ πλαῖνὸ ἀμάξι, ἓνας μεθυσμένος ἀρχινάει μὲ
βραχνή φωνή :

«Σαμώτισσα, μὲ τίς ἐλιές καὶ μὲ τὰ μαῦρα μάτια...»

Καὶ δὸς του νὰ τὸ λέει καὶ νὰ τὸ ξαναλέει ὥσπου ἡ
γυναῖκα πὺν κάθεται πλαῖι του δὲ βαστάει καὶ τοῦ βουλώνει
τὸ στόμα μὲ τὸ χέρι της. «Πάψε πιά, εὐλογημένε ! Μᾶς
ξεκούφανες !...»

Κι οἱ πεζοπόροι τραβᾶν κι αὐτοὶ τὸ δρόμο τους, μισο-
ζαλισμένοι, μισονοιώθοντας τὸ μήνυμα τῶν λυλουδιῶν.
Ὑπάρχουν ἐρωτεμένοι πὺν ἀγκαλιάζονται καταμεσῆς τοῦ
δρόμου, καὶ ὑπάρχουν ἄλλοι πού, δειλοί, δὲ λένε τίποτε·
μόνο σφίγγει ὁ ἓνας τὸ χέρι τᾶλλονοῦ...

Κάποια λαντέρνα ἀρχισε ἓνα ρυθμὸ ξεκομμένο, ἀργό·
τὸ ντέφι χτυπάει βαριά.

«Βάρα, λαντέρνα ! Βάρα !» κάνει ὁ Ἀλέκος...

Πλαῖι του εἶναι ὁ Μανώλης, γείτονας καὶ τσαγγάρης
τὸ ἐπάγγελμα. Ἐνας μεσόκοπος μὲ μουστάκι πὺν πάει
νᾶσπρίσει· στὸ πρόσωπο γραμμὲς ἔντονες πὺν τὰ γεράμι-
ματα ἀρχισαν νὰ ἀπαλαίνουν. Κουνάει τὸ κεφάλι κάθε
πὺν ἀντικρὺζει τὸ μεθυσμένο του σύντροφο.

«Πάει ! Ὁ κόσμος χάλασε, διαφθάρηκε !...», λέει μέσα
του. Μὲ μιὰ-δυὸ μπουκάλες τοὺς βλέπεις σκνίπα στὸ με-
θύσι... Ποῦστε, ρὲ νιάτα μου !... Νὰ πίνεις, νὰ πίνεις καὶ
νὰ νοιώθεις πούπουλο τὸ μυαλό καὶ τὴν περπατησιὰ
ἀσίκη...»

«Φέрте νὰ πιῶ ! κάνει ὁ Ἀλέκος. Ὡς τὸν πάτο νὰ
πιῶ...»

Νὰ πιεῖ· νὰ νοιώθει πάντα τὸ μυαλό χωμένο στὴ
ζαλάδα τοῦ μεθυσιοῦ. Χρόνος θᾶναι πὺν ρίχτηκε ἔτσι
στὸ γλέντι. Πᾶνε νὰ φαγωθοῦν οἱ προάδες. Μὰ δὲν τῶχε
πεῖ ; Νὰ πὺν κοντεύει νὰ ξεχάσει...

Καὶ τὸ μήνυμα φέρνει κάτι σὰν καινούργιο. Σὰ
νὰ ξαναγεννιέσαι στὸν πρωῒνὸ ἀγέρα. Οἱ ἄνθρωποι θυ-
μοῦνται καλοκαίρια περασμένα, νιάτα λεξέντικα. «Ἴσως
νὰ ξαναγυρίσουν !» λέει τὸ μήνυμα· κι ὁ λογισμὸς, μόνο
μαυτό, μεθάει.

Κάτι νοιώθει κι ὁ Ἀλέκος. Σὰ νὰ τοῦρχεται νὰ τραγουδήσει δυνατὰ ἢ πάλι νὰ κλάψει σὰ μωρὸ παιδί. «Σὰ νὰ ξαναγεννιέσαι !...» λέει μέσα του. Γέρνει κι ἀγκαλιάζει τὸ σύντροφό του.

«Κάτσε φρόνιμα!» κάνει ὁ ἄλλος καὶ τὸν ξαναθαάζει σ' ἡν θέση του.

Καὶ δλοένα τὰμάξια νὰ κυλᾶν περισσότερα· πλήθη κόσμου νὰ διαβαίνουν σ' ἕνα ὄργιο χαρᾶς καὶ ἡλίου...

Ἔχουν φτάσει· ὁ Μανώλης κατέβηκε κι ὅλας. Σηκώνεται κι ὁ Ἀλέκος· νοιώθει πὼς θὰ τοῦ φύγουν τὰ πόδια... Ὡστόσο ἔχει κάπως ξεζυλισθεῖ καὶ καταφέρνει νὰ χώσει τὸ κλειδί καὶ νανοίξει τὴν πόρτα.

Σταυτιά του ἀκόμα βουτίζει τὸ κομμάτι τῆς λαντέρνας καὶ τὸ τραγούδι τοῦ μεθυσμένου.

Τι ἡσυχία δῶ μέσα! Πατάει στὶς μύτες τῶν ποδιῶν καὶ συλλογέται πὼς ἡ γυναῖκα του θὰ κοιμάται ἀκόμα...

Ναί· ἡ γυναῖκα κοιμάται. Τῶνα χέρι κρέμεται ἔξω ἀπ' τὸ πάπλωμα. Φέγγει ἡ κάμαρα ἀπὸ ἥλιο· οἱ τραχειὲς γραμμὲς τοῦ χλωμοῦ προσώπου τῆς ἔγκυας γυναίκας σὰ νὰ ἐξαυλώνονται μέσα σὲ τέτοιο φέγγος. Ὁ Ἀλέκος ἔχει σταθεῖ στὴν πόρτα καὶ θωρεῖ τὴν κοιμάμενη. Ἄν ἦταν δυνατὸ νὰ ξυπνήσει... Νὰ ξυπνήσει καὶ θὰ τῆς σφίξει τὸ χέρι (δὲν θᾶχει τὸ κουράγιο νὰ τὸ φιλήσει) καὶ θὰ τῆς μιλήσει γιὰ τὴν φωτεινὴ πρωτομαγιά, γιὰ τὴ δισκένδαση στὸ ποτάμι καὶ γιὰ σένα ποὺ θαρρεῖς πὼς ξαναγεννιέσαι... Ἄλλος Ἀλέκος ξυπνάει μέσα του...

Μὰ κείνη κοιμάται πάντα· ἀλαφριὰ ἀνασαίνει. Καὶ πὼς χαμογελάει στὸν ὕπνο! Μισοσχεδιάσθηκε στὸ στόμα κάποιο χαμόγελο καὶ πῆγε νὰ σβύσει πίσω ἀπὸ κείνη τὴ γραμμὴ τῆς πίκρας, δλόγουρα στὸ κάτω ἄχειλι... Σὲ ποῖνε τάχα νὰ χαμογελάει; Ἴσως στὸ μικρὸ ποὺ θᾶρθει σὲ λίγο στὸν κόσμο...

Κι ὁ Ἀλέκος νοιώθει πὼς κι αὐτὸ θᾶναι σὰ συνέχεια τοῦ ἄλλου ποὺ χάθηκε. Θᾶχει κάτι ἀπὸ κείνο μὰ καὶ κάτι δικό του. Καὶ δὲν θὰ ξέρει ποῖο ἀπ' τὰ δυὸ νὰ πρωταγαπήσει...

Ὅμως ἄς φέρεي, ἄς φέρει κάτι καινούργιο μέσα σαυτό τὸ σπίτι... Ναὶ θὰ φέρει! Τοῦ τὸ λέει ἡ πρωτομαγιά... Ἐτσι, σὰ νὰ τοῦρχεται νὰ κλάψει· τί εὐτυχία νὰ κα-

ταλαβαίνεις τὸν ἄλλο πού χαμογελάει στὸν ὕπνο του !...
"Ὁχι, δὲν θὰ τήνε ξυπνήσει.

Μόνο σκύβει ὁ Ἀλέκος καὶ φιλεῖ χεῖνο τὸ χέρι πού κρέμεται.

Θᾶθελε τὸ φιλί του νὰ λείπει τὸν καημὸ καὶ τὴν κατάντια ὅπου σὲ φέρνει ἓνας χαμός· μὰ καὶ τὴν χαρὰ τῆς ἀπαντοχῆς...

Ἡ πρωτομαγιά... Κι ἐσύ πού ξαναγεννιέσαι... Κι ἡ ζωὴ πού σοῦ φέρνει σὰν κάτι καινούργιο...

«Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν εἶναι καινούργιο...», συλλογιέται σὲ λίγο ὁ Ἀλέκος.

"Ὅμως νοιώθει πὼς εἶναι καλὸ νὰ προσμένεις πὼς θάρτει πάντα κάτι καινούργιο !...

Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ ΤΗΣ ΠΑΦΟΥ.

Προσκυνητὴς σὰν τύχει κάποια μέρα,
Καλὲ πού γιὰ τῶραϊο σκιρτᾷ ἡ καρδιά σου,
νὰ φτάσεις στάκρογιαλία αὐτὰ διωπέρα,
ποὶ μοιρολόϊ νάκουν θάχουν τᾶφτιά σου,

Στὴ μοναξιά σὰ θὰ σὲ σέρνει ἡ Ἑσπέρα...
Ποιὸ γέννημα τῶν σπλάχνων των στοχάσου !..
καθὼς χτυποῦν τὰ κύματα στὴ ξέρα
θρηνολογοῦν... μὰ ὦ σύ ! μὲς στὴν καρδιά σου,

Καθὼς βαθιὰ γροικᾷς τὸ Μέγα Πόνο,
εὐτυχὴς τέτοιαν ὥρα, ἂν ἀντίς,
ἂν ἀντὶ δάκρυ, μέσα σου τὸν Τόνο

Τὸν πιὸ ἀψηλὸ τοῦ Ἑλεγου αἰστανθεῖς
καὶ τότε, σ'ἔξιας Ἑκφρασης τὸ δρᾶμα
τῆς ψυχῆς σου ἱστορώντας : κάνεις τάμα.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΛΗΝΟΣ